

خشونت در جامعه ما به رسمیت شناخته شده است

معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضاییه از افزایش 15 درصدی جرائم اول کشور سخن گفته است. ضرب و جرح عمدی، توهین به افراد عادی، تخریب عمدی، خیانت در امانت، تهدید، سرقت و... از این جرائم هستند. محمداقرا الفت همچنین بر پایین آمدن آرامش مردم تاکید کرده و گفته مردم در مقابل کمترین مشکل واکنش و رفتاری خشونت آمیز نشان می دهند.

“درگیری و استفاده از ابزارهای خاص مانند چاقو و سلاح گرم در رفتار مردم غیرقابل انکار است”. افزایش خشونت در سالهای اخیر در ایران بیش از هر چیز بر اختلالات و فشارهای روانی که در جامعه ریشه دوانده اند، دلالت دارد، یک روایت به گسست های عاطفی، مشکلات اقتصادی و مسائل خانوادگی گسترش خشونت در جامعه اشاره می کند و می گوید: متأسفانه در سال های اخیر ما شاهد ایجاد گسستگی عاطفی و احساسی میان مردم بوده ایم.

مهدی مسلمی فرد گفت: خشونت مفهومی باز و پروسه است. تجاوز، تعدی، خشونت جنسی، خشونت خانگی و غیره همگی شامل خشونت می شوند. بیشتر نظریه های مطرح نشان داده اند که ریشه خشونت را در گذشته فرد و در محیط زندگی او می توان جستجو کرد؛ بسیاری از افرادی که در دوران کودکی شاهد خشونت بوده و به آن ها ظلمی وارد شده است، حل تعارض را یاد نگرفته و خود نیز به اقدامات خشونت بار دست خواهند زد.

وی در ادامه گفت: اما علاوه بر خشونت فردی، ما با خشونتی اجتماعی نیز مواجهیم. اقتصاد نقش بسزایی در خشونت اجتماعی دارد؛ برای مثال فردی که در فشار برای امرار و معاش خود است، این فشار می تواند منجر شود تا او رفتاری خشن بروز دهد. در همین رابطه بررسی ها نشان داده اند افرادی که سطح ذهنی و یا مالی بالاتری دارند، آمار خشونت کمتری در میان شان وجود دارد.

رابطه خشونت و گسست های عاطفی جامعه

مهدی مسلمی فرد همچنین به تاثیر مسائل عاطفی و احساسی میان مردم در ایجاد خشونت تاکید کرده و در این باره توضیح داد: متأسفانه ما شاهد ایجاد گسستگی عاطفی و احساسی میان مردم در سال های اخیر بوده ایم. مثلاً در خانواده ها نقش هایی همچون عمو، دایی، خاله و... کمرنگ شده اند. این کاهش صمیمیت در خانه منجر می شود که خانواده آسیب ببیند و خانواده آسیب دیده منجر به کاهش تحمل افراد جامعه خواهد شد؛ چرا که دیگر فرد در خانواده کمتر به آرامش خواهد رسید. مشکلات دیگر خانواده نظیر طلاق و خیانت نیز در خشونت موثرند. این مشاور همچنین به حقوق اجتماعی افراد در جامعه اشاره و در این باره اظهار کرد: نادیده گرفته شدن حقوق اجتماعی در از دست دادن آرامش در افراد موثر است؛ به هر میزان که فرد حقوقش را در جامعه بتواند به دست بیاورد، آرامش اجتماعی اش نیز بیشتر است.

همچنین باید به موضوع دیگری اشاره کرد که آن به اصطلاح کنسروی شدن زندگی هاست، از آن جایی که در نسل جوان به خصوص دسترسی به خواسته ها سهل شده است، در صورتی که افراد به آن خواسته دیرتر برسند، آستانه تحملشان کاهش پیدا خواهد کرد.

مسلمی فرد در ادامه به تاثیر قانون در بروز رفتارهای پرخطر و خشن پرداخت و در این باره گفت: در روان شناسی دو دیدگاه در مورد خشونت وجود دارد. روسو می گوید انسان ها در محیط طبیعی و در نزدیکی طبیعت شادند و این قوانین اشتباه جامعه است که آن ها را خشن می کند. در دیدگاه دیگر، فروید گفته آدم ها در محیط طبیعی خشن هستند اما توسط قانون می توانند به آرامش برسند. این دو دیدگاه در عین تفاوت به یک چیز اشاره دارند و آن این که اگر قوانین به درستی وضع نشده باشند، افراد جامعه به خشونت کشیده می شوند.

خشونت در جامعه ما به رسمیت شناخته شده است

این روان شناس ادامه داد: در کشور ما خشونت در مواردی به نوعی به رسمیت شناخته می شود. برای مثال هنگامی که دونفر با یکدیگر دعوا می کنند و یا اگر خانواده ای دچار اختلاف اند، کسی برای برقراری صلح میان آن ها اقدام نمی کند. این به ناخودآگاه جمعی ما نیز بازمی گردد.

وی در ادامه به راه هایی که می توان از طریق آن خشونت را در جامعه کاهش داد، پرداخته و اظهار کرد: اگر بخواهیم مانع خشونت شویم باید مجاری قانونی را تقویت کنیم. همچنین باید راه هایی برای تخلیه هیجانی افراد چه در خانواده و چه در جامعه و توسط دولت در نظر بگیریم و شرایط آن را فراهم کنیم.

برای مثال برنامه خندوانه یک اقدام در این جهت است. علاوه بر این باید خانواده را تقویت کنیم و با پایین آوردن آمار طلاق و بالابردن آمار ازدواج و حل مشکلات خانواده بازگشت به خانواده را رقم بزنیم. به جز این نیز باید بر آموزش و فرهنگ سازی تاکید کرد. سرمایه گذاری در نسل جدید می توان فضایی بهتر را در آینده بسازد. همچنین باید بحث هایی همچون صمیمیت و گفتگو را در جامعه تقویت کنیم تا مدیریت خشم جایگزین شود. ساختن کلیپ، انیمیشن و یا راه اندازی کمپین ها نیز از جمله ظرفیت های ما برای کاهش خشونت در جامعه است.

تلاشی برای کاهش خشونت نشده است

دکتر مهدی ملک محمد، روان‌شناس و عضو انجمن روان‌شناسی ایران- نیز درباره افزایش خشونت در جامعه بر این نکته تاکید می‌کند که تا کنون هیچ اقدام موثری برای کاهش خشونت در جامعه انجام نشده و همه‌چیز در همان حد آسیب‌شناسی و طرح مسئله باقی مانده است.

این روان‌شناس اظهار کرد: در مورد خشونت پیش از هر چیز باید به عوامل پایدار و عوامل موقت اشاره کنیم. عوامل پایدار خشونت جنبه‌های مختلفی دارند که یکی از مهم‌ترین آن‌ها تربیت است.

عامل دیگر اختلال شخصیتی است؛ مانند برخی شخصیت‌های ضداجتماعی که تخریب‌گرند. همچنین عامل پایدار دیگر فرهنگ است؛ در برخی فرهنگ‌ها یک کهن‌الگوی جمعی خشونت دارد؛ یعنی مردم در طول تاریخ آموخته‌اند که خشن باشد. اما از عوامل پایدار که بگذریم، به عوامل موقت خشونت می‌رسیم. آب‌وهوا، آلودگی، گرما، نارضایتی‌های فرد در بخش‌هایی از زندگی‌اش مانند استرس، طلاق، شکست مالی و اقتصادی و... همگی عوامل موقت خشونت‌اند که اگر عامل آن نباشد، خشونت نیز کاهش می‌یابد.

ملک محمد با تاکید بر اینکه در ایران هر دو عامل پایدار و موقت خشونت وجود دارد تحلیل کرد: خشونت به‌طور کلی نوعی ناکامی در رسیدن به هدف است؛ وقتی ناکام می‌شویم خشم در ما مستولی می‌شود که در صورت بروز به آن خشونت می‌گویند. در کشور ما به لحاظ تاریخی و بر اثر رخدادهای سیاسی، اجتماعی و تاریخی خشن شده‌ایم و به طور کلی منطقه خاورمیانه به دلیل اتفاقات تاریخی که در آن رخ داده خشونت در آن گسترش پیدا کرده است.

عضو انجمن روان‌شناسی ایران در ادامه به عوامل ناپایدار خشونت پرداخت و در این‌باره توضیح داد: در سال‌های اخیر وضعیت ما در عوامل موقت خشونت بد شده است. ناکامی‌های مردم ما در طول سال‌های اخیر افزایش پیدا کرده و استرس‌های اقتصادی و ناامیدی نسبت به آینده زیاد شده است.

صداوسیما مروج خشونت در جامعه است

ملک محمد در ادامه با اشاره به عملکرد صداوسیما در مورد برخورد با مقوله خشونت اظهار کرد: رسانه ملی خود از عوامل افزایش خشونت در جامعه است. برای مثال این رسانه بدون هیچ فیلتری اقدام به پخش فیلمی خارجی می‌کند و هیچ طبقه‌بندی از لحاظ خشونت ندارد، در حالی که در کشورهای دیگر از لحاظ سنی فیلم‌ها فیلتر می‌شوند.

تنها فیلتر ما در صداوسیما فیلتر روابط جنسی است، در حالی که موارد دیگری همچون خشونت نیز باید به ممیزی‌های صداوسیما تبدیل شوند. مثلاً ما می‌بینیم که یک فیلم آمریکایی خشن در ساعت پر بیننده‌ای پخش می‌شود که کودکان نیز آن را تماشا می‌کنند و همین منجر به تولید و بازتولید خشونت خواهد شد.

عضو انجمن روان‌شناسی ایران با اشاره به اینکه در گذشته بیشتر از امروز با خشونت برخورد می‌شد توضیح داد: در گذشته اگر یک کودکی در یک محیطی یک حرف ناسزا می‌زد، تنبیه می‌شد؛ اما در حال حاضر ما شاهد این هستیم که بدترین حرف‌ها توسط فرزندان در یک خانه زده می‌شود و خانواده آن را ندیده می‌گیرند.

آیا مفهوم خشونت تغییر کرده است؟ خیر! ما نمی‌توانیم تعریف خشونت را تغییر داده و بگوییم یک رفتار که در گذشته خشونت بوده، حالا دیگر خشونت نیست. متأسفانه به نظر می‌رسد که خانواده ایرانی تعریف خشونت را تغییر داده است. چنین برخوردی به این می‌ماند که بگوییم چون مصرف شیشه در حال حاضر زیاد شده اعتیاد به تریاک دیگر اعتیاد نیست.

[سلامت نیوز](#)